

Hallituksen tasa-arvo-ohjelman luonnos

KOMMENTIT

Väestöliitto ry, 13.2.2020

Väestöliitto ry korostaa, että tasa-arvo-ohjelman luonnos:

1. sisältää tärkeitä ehdotuksia sekä
2. kannatettavia suosituksia lainsäädännön muutostarpeista.

Väestöliitto yhtyy useimpiin luonnoksessa esitettyihin ehdotuksiin ja suosituksiin, sekä kiittää tasa-arvokysymyksissä **perheiden moninaisuuden ja eri sukupuolten huomioon ottamisesta** ohjelman sisällössä. Näitä näkökulmia on hyvä **entisestään vahvistaa** tasa-arvo-ohjelmassa.

Lisäksi kiitämme **hyvästä taustatyöstä ja tutkimustiedon käytöstä** ohjelman suunnittelussa.

Yhdenvertaisuutta tukeva **intersektionaalisuus** on syytä pitää läpileikkaavana näkökulmana mukana tasa-arvo-ohjelman kaikissa konkreettisissa toimenpiteissä ja huolehtia, että ohjelma **pohjautuu YK:n kestävän kehityksen tavoiteisiin**.

Väestöliitto nostaa esiin erityisesti

- työelämän ja perheiden tasa-arvon parantamisen kysymykset, sekä
- varhaiskasvatuksen merkityksen tasa-arvo- ja seksuaalikasvatuksessa.

Yhdymme myös muihin ohjelmassa esitettyihin johtopäätöksiin ja ehdotuksiin.

Työelämän tasa-arvokysymykset:

1. Raskauteen perustuva ja perhevapaisiin liittyvä syrjintä ovat merkittävät syrjinnän muodot Suomessa.

- On tärkeää että raskaussyrjinnän estämiseksi hallitus täsmentää **määräaikaisia työsuhteita koskevaa lainsäädäntöä ja selvittää perhevapaalta palaavien työsuhdeturvan parantamista.**
- Uusien säännösten lisääminen **työsopimuslakiin ja muihin palvelussuhdelakeihin** on tärkeä askel tilanteen korjaamiseksi.
- Uuden perhevapaamallin edistäminen, toteutus ja raskaussyrjintää estävän lainsäädännön kehittäminen ja **toimeenpano tarvitsevat tuekseen myös tehokkaita kampanjoita, viestintää, seurantaa ja valvontaa.**

Väestöliitto painottaa työelämäkysymyksissä lisäksi:

- 2. Pitkille perhevapaille jääntiä** eri toimialoilla on helpotettava: haasteita on etenkin isien perhevapaiden pitämisessä ja yksityisen sektorin palveluksessa olevilla. Hoivavastuun aiempaa tasaisempaa jakautumista on edistettävä kaikin keinoin.
- 3. Yrittäjyyden ja perheen, sekä opiskelun ja perheen** yhteensovittamista on helpotettava.
- 4. Pienten lasten vanhemmille on mahdollistettava paremmin joustavat työajat sekä toivottuja osa-aikatyön mahdollisuuksia**, joita he tutkimusten mukaan kaipaavat.
- 5. Maahan muuttaneiden, erityisesti naisten, työllisyysastetta on pyrittävä nostamaan.**
- 6. On parannettava ikääntyvien tai sairaiden omaisten hoivasta vastuuta kantavien työikäisten asemaa.** Suurin osa ikääntyvistä on naisia – sekä hoitajina että hoidettavina.
- 7. Seksuaalinen häirintä työelämässä on kitkettävä. Kynnystä ilmoittaa häirinnästä on madallettava.** Ilmoittamiseen ei saisi liittyä pelkoa että asiaa ei otettaisi vakavasti (yleisin syy) tai että ilmoittamisesta aiheutuu hankaluuksia itselle (toiseksi yleisin syy).

Varhaiskasvatuksen ja seksuaalikasvatuksen kehittämiseksi on tasa-arvo-ohjelmaan konkreettisesti sisällytettävä:

1) Suunnitelma, miten tasa-arvo- ja seksuaalikasvatusta toteutetaan eri koulutusasteilla, sekä miten varmistetaan kasvattajien riittävä osaaminen seksuaalikasvatuksessa.

- Vrt. hallitusohjelman kirjaus (HO s. 170): *”Otetaan huomioon kestävä kehitys ja ilmastokasvatus, digitalisaatio, talous- ja työelämätaidot sekä seksuaali- ja tasa-arvokasvatus läpileikkaavina teemoina eri koulutusasteilla.”*

- Lasten kehotunnekasvatuksen eli ikätasoisien seksuaali- ja turvataitokasvatuksen asema Suomessa tulee vakiinnuttaa ja sen järjestämisen tulee aina olla suunnitelmallinen osa varhaiskasvatusta (ks. Väestöliiton ym. julkilausuma 9.10.2019, <https://www.vaestoliitto.fi/?x27375=10356510>)

Väestöliitto painottaa, että tasa-arvon toteutumiseen ja segregaaation vähentämiseen voidaan tehokkaasti vaikuttaa **varhaiskasvatuksen samoin kuin opetussisältöjen (kuten turvataitokoulutus) kautta kaikilla kouluasteilla.**

Systemaattisella kasvatuksella ja opetussisällöillä on myös **sukupuolistunutta ja seksuaaliväkivaltaa ennaltaehkäisevä vaikutus.**

Väestöliitto painottaa varhaiskasvatuksessa ja seksuaalikasvatuksessa lisäksi:

2) Vanhemmille annettavan tuen merkitystä: Vanhempien ja muiden kasvattajien antaman mallin merkitys tasa-arvon toteutumisessa on keskeinen: **tasaveroisen vanhemmuuden tuki, työelämän tasa-arvototeot ja vanhempien oma onnistuminen tasa-arvon toteuttamisessa** perhe- ja työelämässä luovat hyvän pohjan lapsen muodostamalle käsitykselle ihmisten tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Tämä puolestaan toimii sosiaalisesti perittyinä käyttäytymis- ja toimintamallina aikuisiällä.

3) Kriittisen medialukutaidon osaamista: vanhemmat ja muut kasvattajat

- **Sosiaalisen median käyttö tasa-arvon toteuttamisen tukena** sekä tasa-arvoa kyseenalaistavien ym. **ei-toivottujen sisältöjen tunnistaminen**
- **Aikuisten vastuulla** on lasten opastaminen turvalliseen toimimiseen sosiaalisessa mediassa

4) Aikuisiin ja eri kulttuuritaustoista tuleviin ihmisiin vaikuttamista seksuaali- ja tasa-arvokysymyksissä: On tehtävä **kaikki mahdollinen seksuaaliväkivallan vähentämiseksi niin kantasuomalaisten kuin maahan muuttaneiden parissa**. Jokaisen käyttäytymiseen voidaan vaikuttaa eikä seksuaalisesti väkivaltaiseksi ajautuminen ole väistämätöntä. ks. Turun Sanomat, 19.1.2019:

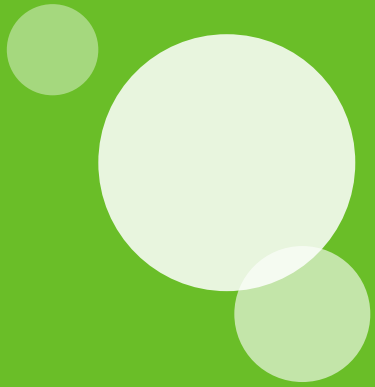
<https://www.ts.fi/mielipiteet/aliot/4448307/Seksuaalisen+vakivallan+ehkaisy+lahtee+yhdenvertaisuudesta>

5) Seksuaali- ja lisääntymisterveys ja -oikeudet sekä tasa-arvokysymykset oltava myös **Suomen kehitysyhteistyön painopisteenä**.

6) Puuttumista poikien syrjäytymisriskiin sekä sosiaalipalveluiden mieserityisiin haasteisiin. Tarvitaan lisää resursseja poikien kanssa tehtävään työhön, jotta poikien osallisuus yhteiskuntaan toteutuu.

Tasa-arvo-ohjelman seurannassa on keskeistä, että

- Tasa-arvonäkökulma sisällytetään julkishallinnon strategiaan osana laajempaa yhdenvertaisuuden tarkastelua (VM)
- Kannusteita lisätään siten, että naisten ja miesten välinen ero osallistumisessa eri ammatteihin tasoittuu (vrt. ammatillinen ja työelämän segregatio), erityisesti tekninen koulutus, hoiva-ala ym. (LVM)
- Suomen hallitus vahvistaa EU-tason työtä tasa-arvon hyväksi. Sukupuolten tasa-arvoa edistetään EU:n talousarviossa. Unionin toiminnoissa, etenkin johtotehtävissä, otetaan huomioon sukupuolten tasa-arvo ja unionin moninaisuus (HO)
- Seurataan, miten kehotunnekasvatus eli ikätasoinen seksuaali- ja turvataitokasvatus saadaan Suomessa vakiinnutettua osaksi suunnitelmallista varhaiskasvatusta, ja yleisesti seksuaaliterveys- ja turvataidot osaksi eri kouluasteiden sisältöjä.
- Seurataan raskaus- ja perhevapaasyrjinnän vähentämiseen tähtäävien lainsäädännöllisten ym. toimenpiteiden tuloksia.
- Suomi on aktiivisesti, hallitusohjelman mukaisesti, laatimassa EU:n tasa-arvostrategiaa. Hallituksen tavoitteena on vahvistaa EU-tason työtä tasa-arvon hyväksi. Strategian tulee sisältää erillisiä toimia tasa-arvon edistämiseksi, samoin kuin sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista. (Hallituksen EU-vaikuttamissuunnitelma). Lisäksi on syytä osallistaa tasa-arvotyöhön koko kansalaisyhteiskunta.

Lisätietoja

Eija Koivuranta
Toimitusjohtaja

eija.koivuranta@vaestoliitto.fi

050 574 1775

Anna Kokko

Hankepäällikkö, Erityisasiantuntija

anna.kokko@vaestoliitto.fi

050 342 0572